

Marechaussee Contact

2
2025

Marechaussee Contact**26e jaargang****2025 | 2 | april**

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Willem Geense

Gert Janssen

Evert Jan Kasteel (tekstredactie)

Eric Koopman

Cees Lindenberg

Henk Rijke (voorzitter)

Kees Poelma

Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Joop Rump

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp

t.a.v. Redactie Marechaussee Contact

redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

begunstigersadministratie@

marechausseecontact.nl

(zie verder pagina SMC-informatie

bij administratie en werving)

Vormgeving

Pleun van der Linde,

Persmanager, Den Haag

Druk

Wilco BV, Amersfoort

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Ruitercollega in actie op Jumping Amsterdam Upgrade voor wagenpark KMar Nieuwe software ontcijfert onleesbare kentekens
6	Uitgelicht Dienjaar Koninklijke Marechaussee
9	1940-1945 Marechaussee bij bevrijding van Borne
10	1940-1945 10 mei 1940 Zuid-Limburg – Brigades in verdrukking
11	Lintjesregen 2025
12	Huis vol foto's Afzien op bivak tijdens militaire opleiding
14	Museum Boeiende KMar-expositie in Museum Militaire Traditie
16	Voor u gelezen Leiderschap door de rangen heen
18	Herdenken Eregroet voor gesneuvelde MP-luitenant
19	Op missie WEU MAPE-missie in Albanië
22	Opleiden Kip slachten in Roosendaal
24	Uit 'De Marechaussee grijpt in' Zij slapen zo lekker
25	Personalia
27	SMC-informatie

Correcties op papieren versie:

- pag. 20, bijschrift foto onder: de naam Koopman verbeterd
- pag. 21, bijschrift foto: de naam Koopman verbeterd

Foto omslag:

Koning Willem III-kazerne, 22 oktober 2024,
barettuitreiking Dienjaar

Foto: OTCKMar | Demi Alferink

Er wordt verondersteld dat de voorouders van de mensheid, de Homo sapiens, tussen 70.000 en 30.000 jaar geleden, een uniek vermogen ontwikkelden om zich dingen voor te stellen en dingen te geloven die niet waar hoeven te zijn. Deze 'cognitieve revolutie' onderscheidde de mens van alle andere op aarde levende wezens die, voor zover wij weten, dit vermogen niet hebben ontwikkeld. Doordat de kloof tussen de fysieke wereld en de wereld van ideeën, concepten, betekenissen en intenties door de cognitieve revolutie werden overbrugd, was de mens ook in staat te geloven. Dat beperkt zich niet alleen tot geloof in bijvoorbeeld goden, maar ook geloof in waarden en normen, wat goed is en wat slecht. Het vermogen om dingen voor te stellen en dingen te geloven die niet waar hoeven te zijn, wordt nauwelijks aangetast door wetenschappelijk bewijs van tegengestelde theorieën. Kijk bijvoorbeeld naar het scheppingsverhaal versus de evolutietheorie. Ons cognitief vermogen stelt ons in staat om wetenschappelijk bewijs te accepteren zonder de principes van ons geloof of de door ons aangenomen waarden en normen aan te tasten.

Waarden zijn de idealen, motieven of achterliggende ideeën, die in een samenleving of specifieke groep als nastrevenswaardig en waardevol worden beschouwd. Normen zijn de concrete richtlijnen voor het handelen, hoe men zich behoort te gedragen. Waarden en normen kunnen sterk variëren, afhankelijk van de context en de gemeenschap waarin ze zich bevinden. In sommige culturen wordt bijvoorbeeld veel waarde gehecht aan gemeenschappelijkheid en het welzijn van de groep, wat zich vertaalt in normen zoals respect voor ouderen, samenwerking en harmonie. In andere culturen kunnen individualiteit en persoonlijke vrijheid centraal staan met normen, die nadruk leggen op zelfontplooiing, persoonlijke verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid.

Wat de een als waardevol en nastrevenswaardig beschouwt, vindt de ander misschien helemaal niet zo belangrijk, of zelfs niet gewenst. Dat maakt de slogan van onze eigen defensieorganisatie ook zo ingewikkeld: "Beschermen wat ons dierbaar is". Weten wij als collectief wat ons dierbaar is?

In een land als Nederland, waar diverse culturele invloeden samenkomen, zien we een complex samenspel van waarden en normen. Vrijheid van meningsuiting en gelijkheid zijn belangrijke waarden, die diep verankerd zijn in de Nederlandse samenleving. Dit komt tot uiting in normen zoals het recht om openlijk je mening te uiten, het streven naar gelijke kansen voor iedereen en de afwijzing van discriminatie.

Daarentegen kunnen in meer collectivistische samenlevingen, waarden zoals familietrouw en respect voor autoriteit meer op de voorgrond staan. Dit leidt tot normen die het belang van familiebanden, gehoorzaamheid en eerbied benadrukken. Uiteindelijk zijn waarden en normen dynamisch en kunnen veranderen in de loop van de tijd, beïnvloed door sociale, economische en politieke ontwikkelingen. Het is deze veelzijdigheid en veranderlijkheid die de samenleving complex en fascinerend maakt.

Tegelijkertijd kan dit onderdeel van een verklaring zijn voor

“Normen en waarden”

de verwarring waarin wij momenteel verkeren. Opeens lijken gedachte partners andere waarden en normen te hanteren dan die van ons. Ook het geloof en overtuiging in een gemeenschappelijke waarheid lijkt minder vanzelfsprekend. Kennelijk kan het unieke cognitieve vermogen zich dingen voor te stellen en dingen te geloven, die niet waar hoeven te zijn anders uitpakken dan dat wij zouden willen. Als er door de Europese landen wordt betoogd dat de enige vrede een rechtvaardige vrede moet zijn, zal rechtvaardigheid opnieuw gedefinieerd dienen te worden. Of is elke vrede sowieso rechtvaardig?

Het zou geen echte verrassing moeten zijn. Jarenlang hebben we vertrouwd op een trans-Atlantisch verbond zonder regelmatig te controleren of er nog steeds wederkerigheid was. Wat wel opvalt, is dat politici en bestuurders die voorheen openlijk aangaven niets met defensie te hebben, nu optreden als de meest fervente voorstanders. Het is echter de vraag of hieraan een cognitief vermogen om te geloven ten grondslag ligt.

85 jaar geleden op 10 mei 1940 sneuvelden marechaussee Lemmens en opperwachtmeester Evertse op 15 km afstand van elkaar in Zuid-Limburg tijdens de verdediging van Nederland. Vijf jaar later droegen wachtmeester Luiken en marechaussee Kollerie bij aan de bevrijding van Nederland in Borne. In dit nummer van Marechaussee Contact vindt u opnieuw artikelen en verhalen waarin collega's laten zien hoe wij onze gezamenlijke waarden en normen van de Koninklijke Marechaussee uitdragen tijdens regulier optreden, missies en onder bijzondere omstandigheden. Ik blijf geloven in een rechtvaardige wereld zelfs tegen beter weten in.

André Peperkoorn EMPM
Generaal-majoor b.d.

Voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Vrijdag 25 april 2025

Regiobijeenkomst Achterhoek (postactieven)

Locatie: Zelhem, buurthuis D'n Draejer (14.00-17.00)

Contact: Geert Biesheuvel | 06-19544465 |

geertbiesheuvel@gmail.com

Dinsdag 29 april 2025

Regiobijeenkomst Apeldoorn/Arnhem (postactieven)

Locatie: Schaarsbergen, ECHOS Home (14.00-16.30)

Contact: Robert Pannekoek | 06-30093271 |

robert.42gg@live.nl

Donderdag 1 mei 2025

Regiobijeenkomst West-Brabant/België (postactieven)

Locatie: Vliegbasis KLu Gilze-Rijen (12.00-18.00)

Contact: Orlando Ganga | 06- 25166432 | ganga.o@outlook.com

Vrijdag 23 mei 2025

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

Deze SMC-contactmiddag wordt georganiseerd voor alle SMC'ers; ook partners en begeleiders zijn welkom. Aanvang 13.30 uur, einde omstreeks 18.30 uur, kosten € 12,50 p.p. inclusief Indische rijsttafel. Niet-SMC'ers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 30,00 p.p. Aanmelden bij voorkeur per e-mail of anders telefonisch. Na aanmelding ontvangt u persoonlijk bericht over het programma en overige bijzonderheden. Dieetwensen graag bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Koningin Máximakazerne, Badhoevedorp

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 19 juni 2025

SMC-reünie/herdenking 'Boerma-Plaizier/MP III'

Deze reünie/herdenking is bestemd voor allen die gediend hebben bij het Korps Militaire Politie en/of het Wapen der Koninklijke Marechaussee in het voormalig Nederlands-Indië (inclusief Nieuw-Guinea), Korea of Engeland. Uiteraard zijn ook partners en begeleiders van harte welkom. De kosten zijn voor SMC'ers en partner/begeleider € 7,50 p.p. Na aanmelding zal het programma met nadere bijzonderheden u worden toegezonden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 19 juni 2025

SMC-contactdag Bronbeek

Deze contactdag wordt georganiseerd gelijktijdig met de reünie/herdenking 'Boerma-Plaizier/MP III'. SMC'ers met of zonder partner zijn van harte welkom. Aanvang 10.00 uur en einde omstreeks 16.00 uur. Kosten € 12,50 p.p. inclusief Indische rijsttafel. Niet-SMC'ers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 35,00 p.p. Aanmelden bij voorkeur per e-mail of anders telefonisch. Na aanmelding ontvangt u bericht over het programma en overige bijzonderheden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Dinsdag 12 augustus 2025

Reünie beroepslichting 65-4

60 jaar geleden op 12 augustus 1965 kwam onze lichting op. Ger van Zunderd en Arie Blankert organiseren een reünie.

Aanmelden op de adressen hieronder.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: gzunderd@gmail.com | ahblankert@gmail.com

Vrijdag 26 september 2025

Reünie Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten

Verhalen die ons verbinden. Kom luisteren, lachen en delen.

Aanmelden vóór 1 augustus per e-mail met uw NAW-gegevens.

Locatie: Camp New Amsterdam, Huis Ter Heide

Contact: 50jaarsb@mindef.nl

Donderdag 6 november 2025

Reünie dienstplichtlichting 72-1

John Verboom en Cor Nagelmaeker organiseren voor de 2e keer een reünie voor de 2e klas dienstplichtlichting 72-1.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek, Arnhem

Contact: John Verboom | fartree@wxs.nl

Donderdag 13 november 2025

Algemene SMC-reünie Bronbeek

Nadere informatie volgt in MC 2025-3

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek, Arnhem

Dinsdag 3 maart 2026

Reünie beroepslichting 76-2

Op 3 maart 1976 kwam beroepslichting 76-2 op. 50 jaar later organiseert Freerk Mossel op 3 maart een reünie. Voor aanmelden zie hieronder.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Freerk Mossel | 06-47587538 | freermossel@hotmail.com

Maandag 27 juli 2026

Reünie beroepslichting 66-4

Bert Kleinjan en Walther Hoosemans organiseren deze reünie.

Aanmelden bij Walther.

Locatie: Koning Willem II-kazerne, Apeldoorn

Contact: walther.hoosemans@hetnet.nl

Oproep oud-gedienden District KMar/KLu/BRD

Rene Westerman en Piet Wijkhuijs hebben het voornemen om een reünie te organiseren in oktober 2025 voor alle oudgedienden van District KMar/KLu/BRD. Datum en locatie nog niet bekend.

Contact: kmarbrd@gmail.com

Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte.

SCAN ME

Ontvangt u nog geen nieuwsbrief?

Meldt u dan aan op de website of scan de QR-code.

Ruitercollega in actie op Jumping Amsterdam

Opperwachtmeester Stephanie en haar paard Luxor deden onlangs mee aan Jumping Amsterdam, een toonaangevende springwedstrijd in Europa.

"Ik had gezonde spanning. Niet alleen omdat er veel collega's kwamen kijken, maar ook omdat het de eerste keer was voor Luxor dat hij in de Amsterdam RAI moest presteren." Ze vielen helaas net buiten de prijzen. "Toch ben ik enorm trots. We hebben een supermooi rondje gereden."

"Het publiek reageerde goed op de aanwezigheid van collega's in uniform", zegt majoor Arthur, teammanager van het nationale militaire

foto: Mediacentrum Defensie | Kick Smeels

team en commandant van de Bereden Brigade Koninklijke Marechaussee. "Er waren zelfs enkele mensen, die zich bij

Defensie willen aanmelden om deel uit te maken van de Bereden Brigade. Dus deelname is mooie reclame."

Nieuwe software ontcijfert onleesbare kentekens

Onleesbare kentekens. Een crime voor zowel collega's van de marechaussee als voor de politie, want: al is het voertuig van een verdachte in beeld, een onscherp kenteken maakt de opsporing een stuk lastiger.

Dat moet anders en beter, dachten kapitein Stefan en een collega van de politie. Ze ontwikkelden met een team specialisten software die met behulp van Artificial Intelligence (AI) het ontcijferen van de wazige nummerborden moet vergemakkelijken. Kapitein Stefan: "We hebben er al een aantal casussen mee opgelost. Als wij

een oude zaak hebben waarvan we weten dat we daar een kenteken van hebben, dan is er nu een kans om die nog een keer door het systeem te halen. Het beheer en de doorontwikkeling van de tool ligt in handen van Team Rendement Operationele Informatie (TROI) van de Nationale Politie. De software wordt momenteel geoptimaliseerd, zodat een groot gedeelte van de collega's van de marechaussee er ook toegang toe kunnen krijgen. Met twee verschillende organisaties zijn we binnen vijf jaar tot een operationeel inzetbaar product gekomen. Dat is niet alleen snel, maar bovenal heel gaaf."

foto: Mediacentrum Defensie | Frank van Beek

Upgrade voor wagenpark KMar

Met de komst van de nieuwe BMW X1 ondergaat het wagenpark van de KMar een flinke upgrade. BMW leverde de allereerste X1 Striping af op het Mobilisatiecomplex Maaldrift bij Wassenaar van waaruit onze organisatie het wagenpark beheert.

De X1's vervangen de meer dan tien jaar oude Opel Astra's (30 stuks), de MB B-klasse (11) en Seat Ateca's (27). Qua kilometrage en leeftijd zitten die aan het einde van hun levensduur. De chauffeurs voor de BMW X1 hoeven geen aparte rijopleiding te volgen. Dankzij interne trainingen voldoen ze aan de eisen. Overigens bestaat de kans dat we in de toekomst meer dan 78 X1's krijgen. "Zodra meer voertuigen het eind van hun levensduur bereiken, vervangen we ze", legt stafmedewerker Rob uit.

foto: Mediacentrum Defensie | Jarno Kraayvanger

Dienjaar Koninklijke Marechaussee

Dienjaar eerste lichting, 9 november 2023, barettuitreiking

Djoya Motman (23) en Bradley Oirschot (21) startten in 2023 in de allereerste lichting van het Dienjaar bij de Koninklijke Marechaussee. In een interview op het Opleidings-, Trainings- en Kenniscentrum (OTCKMar) spreek ik met de twee voormalige Dienjaarmilitairen, die inmiddels de Leergang Algemeen Opsporingsambtenaar volgen. In mei 2025 zijn zij klaar met hun opleiding en gaan ze aan de slag bij een KMar-brigade. | Door: Eric Koopman

Zowel Djoya als Bradley wisten na hun mbo-niveau 4 opleiding niet wat ze moesten doen: naar het hbo of gaan werken? Ze kozen beiden voor werk. Bradley: "Ik ben een doener en wilde praktisch aan de slag." Djoya: "Ik wilde met de opleiding Sport en bewegen het liefst iets doen bij de politie." Beiden solliciteerden bij de politie, maar werden niet aangenomen. Kort daarna kreeg Bradley de tip te solliciteren voor het Dienjaar Defensie en ook Djoya kreeg via-via eenzelfde advies. De aanmeldsite voor het Dienjaar bood de keuze uit de vier krijgsmachtdelen. Uiteindelijk viel de keuze op de Koninklijke Marechaussee, in het verlengde van hun eerdere sollicitatie bij de politie. Vooral de combinatie tussen het militaire- en politiewerk trekt hen aan.

Keuring en opleiding

Na de keuring in Amsterdam – met overigens dezelfde eisen als voor wachtmeester of marechaussee beveiligers – werden zij aangesteld als reservist en meldden ze zich op de Koninklijke Militaire School in Ermelo voor de Algemene Militaire Opleiding (AMO). Ze kwamen in een gemengde Dienjaarklas met zowel landmacht- als luchtmacht-leerlingen. Bradley: "Ik vond deze periode erg leuk. Vooral de feedback van de instructeurs was goed; nergens om heen draaien maar gewoon zeggen wat goed of fout was." Djoya: "Ik vond vooral het fysiek bezig zijn en het elkaar helpen of motiveren erg waardevol." Nadat ze de AMO afrondden, volgden Bradley en Djoya met een aantal andere Dienjaarmilitairen in

Apeldoorn vijf weken een deel van de module Grenspolitietaken (GPT).

De periode op het OTCKMar was wennen; zo was de omgang met het kader iets informeler dan bij de landmacht. Maar ook het samenwerken en afzien met een grotere groep leerlingen werd door beiden gemist. Bradley en Djoya beschouwen dat echter als onderdeel van de stappen die je moet doorlopen van de AMO naar het vaktechnische (VTO) deel van de opleiding. Uiteindelijk werden beiden op 22 december 2023 in het bijzijn van vrienden en familie met militair ceremonieel beëdigd en kregen zij het certificaat Dienjaar KMar 2023 uitgereikt. Het werkavontuur kon nu echt beginnen!

Brigade Grensbewaking Schiphol

Na hun Dienjaaropleiding werden Bradley en Djoya voor een periode van zes tot zeven maanden geplaatst bij Brigade Grensbewaking Schiphol. Hier deden ze ervaring op met het controleren van paspoorten bij de in- en uitreis van passagiers. In het begin was het even zoeken, voor zowel Bradley en Djoya, als voor de wachtmeesters die hen moesten begeleiden. Tenslotte waren zij de eerste Dienjaarmilitairen van de marechaussee en waren de grenzen waarbinnen zij konden werken niet direct helder.

Gelukkig was wel al enige ervaring opgedaan met reservisten die in de drukke periodes bij sprongen bij Brigade Grensbewaking. Djoya: "Wij werden voornamelijk ingezet om met een begeleider ondersteunende grenswerkzaamheden te verrichten zoals controles in de EU-balie, controles aan de gate en observaties." Bradley: "Tijdens deze periode kregen we ook de kans een goed (beroeps)beeld te vormen van andere werkzaamheden binnen de KMar." Zo kregen ze tijdens bezoeken aan brigades met korte stageperiodes inzicht in de diverse werkzaamheden als marechaussee-beveiligers en wachtmeester.

Geen baangarantie

Het einde van hun Dienjaar hebben Djoya en Bradley ervaren als een onzekere periode. Zo geeft het Dienjaar geen garantie om toegelaten te worden tot de Leergang Algemeen Opsporingsambtenaar (wachtmeester) of Marechaussee Beveiligers. Dus probeerden ze allebei een plaats te bemachtigen voor de Leergang Algemeen Opsporingsambtenaar (LAO) met als voordeel dat ze niet opnieuw de keuring hoefden te doorlopen.

Vlak voor de start van de LAO kregen ze te horen dat ze zich opnieuw konden melden op het OTCKMar. Sinds juli 2024 volgen ze de lessen. Een ander voordeel is dat ze door hun in het Dienjaar opgedane kennis en vaardigheden vrijstelling krijgen voor het 'groene' deel, Algemene Militaire Basis Vaardigheden KMar (AMBV) en de opleiding Documenten 1 uit de GPT- ►

Dienjaar derde lichting, 22 oktober 2024, AMO

foto: OTCKMar | Demi Alferink

Dienjaar eerste lichting, 21 september 2023, AMO

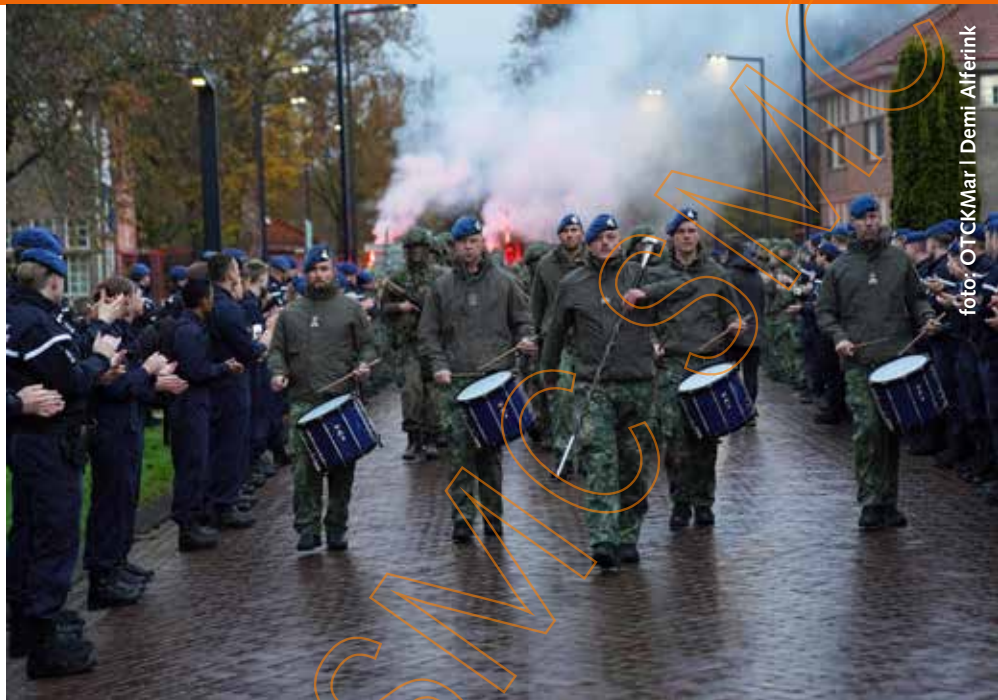
foto: Mediacentrum Defensie | Wouter Kingma

- module. Na het afronden van de LAO in mei 2025 wordt Bradley geplaatst bij Brigade Zuid-Holland-Zuid en Djoya bij Brigade Soesterberg.

Evaluatie van het Dienjaar

Van de Dienjaarmilitairen koos het afgelopen jaar 79% voor een vervolg bij Defensie, als beroepsmilitair (59%) of reservist (20%). Na evaluatie van het eerste Dienjaar Defensie besloot de Krijgsmachtraad dat het Dienjaar structureel onderdeel gaat uitmaken van de organisatie. Ook wordt de aanstelling voor de Dienjaarmilitairen gewijzigd van reservist naar beroepsmilitair. Inmiddels vindt het opleidingsdeel AMBV KMar voor deze categorie ook plaats op het OTCKMar. De marechaussee streeft voor 2025 naar het opleiden van zeven Dienjaarlichtingen met in totaal ongeveer 180 militairen. Deze gaan behalve aan de grens ook aan de slag binnen de domeinen Bewaken & Beveiligen en bedrijfsvoering, en later ook bij de MP-eskadrons.

Scan de QR-codes voor videos over Dienjaar KMar.

Dienjaar derde lichting, 14 november 2024, barettuitreiking

Dienjaar tweede lichting, 31 mei 2024, beëdiging

Dienjaar Defensie

Het Dienjaar bij Defensie is een programma waarbij jongeren de mogelijkheid krijgen een jaar te werken bij Defensie. De deelnemers ontvangen een opleiding, een werkplek en salaris. Na een initiële opleiding, bestaande uit de Algemene Militaire Opleiding en een vaktechnisch deel worden ze doorlopend als reservist (wordt beroeps) ingezet binnen een krijgsmachtdeel. Daar werken ze een jaar als volwaardig collega mee binnen de organisatie. Het Dienjaar kan dienen als opmaat naar een vaste baan bij Defensie, maar het Dienjaar heeft meerdere doelen. Deelname aan het Dienjaar Defensie is op basis van vrijwilligheid, professionaliteit en intrinsieke motivatie.

Voordelen en kansen Dienjaar voor Defensie?

Voor Defensie biedt het Dienjaar verschillende voordelen en kansen. Ten eerste zorgt het Dienjaar voor instroom van een diverse en inclusieve groep nieuwe mensen in de organisatie, die

direct kunnen bijdragen aan het werk dat er ligt. Dit helpt om voldoende personeel te krijgen en te behouden. Daarnaast wordt het personeelsbestand verder versterkt, omdat het Dienjaar de mogelijkheid biedt om na het Dienjaar te blijven als beroepsmilitair, burger of reservist. Het Dienjaar draagt ook bij aan het uitbreiden van reservisten, waar in de huidige tijd behoefte aan is voor de schaalbare krijgsmacht. Maar ook reservisten met deskundigheid in verschillende vakgebieden, vooral waar er weinig van zijn.

Ten derde helpt het Dienjaar Defensie om de band tussen Defensie en de samenleving te versterken, doordat meer mensen vanwege het korte dienstverband van het Dienjaar voor Defensie durven kiezen. Als men besluit om niet verbonden te blijven aan Defensie, dan nemen zij hun opgedane militaire kennis en vaardigheden mee in hun civiele carrière. Dat leidt tot een weerbaardere samenleving en tegelijkertijd kan daardoor de band tussen de samenleving en Defensie worden versterkt.

Marechaussees bij bevrijding van Borne

In de eerste twee weken van april 2025 wordt in het oosten en noorden van Nederland de bevrijding van tachtig jaar geleden herdacht. Op 5 mei 1945 was heel Nederland bevrijd. Tijdens de bevrijding zijn in allerlei plaatsen gebeurtenissen gefotografeerd waarbij ook marechaussees betrokken waren. Oud-collega Aldert Kollerie nam contact op met de redactie: hij had een foto waarop zijn vader in marechaussee-uniform te zien is die tijdens de bevrijding van Borne een groep Duitse krijgsgevangenen begeleidde. Uw auteur kent nog een foto waarop wachtmeeester Luiken staat, die als lid van de Binnenlandse Strijdkrachten deelneemt aan de bevrijdingsacties in Borne. Met deze twee foto's neem ik u kort mee naar de bevrijding van dit dorp gelegen in het hart van Twente.

Terwijl zuidelijk Nederland eind 1944 is bevrijd, moet Nederland boven de grote rivieren nog wachten. Dit verandert in februari 1945 als de geallieerden optrekken door het Duitse Rijnland en zo de westelijke oever van de Rijn bevrijden. In de nacht van 23 op 24 maart wordt de rivier overgestoken en rukken Canadese, Poolse en Britse eenheden op naar oostelijk Nederland. Op 28 maart wordt na felle strijd het Achterhoekse Meghelen bevrijd.

De opmars langs de oostgrens van

Wachtmeeester Luiken met stengun in aanslag

Nederland verloopt snel. Twee Britse divisies bevrijden op Eerste Paasdag 1 april Enschede en de volgende dag Oldenzaal, en stoten door naar Noord-Duitsland. Vanuit Enschede wordt – na felle Duitse weerstand – op 3 april Hengelo bevrijd.

Wanneer de bevrijders in aantocht zijn, komen de strijders van de Binnenlandse Strijdkrachten (B.S.) openlijk in actie: blauwe overalls, band rond de bovenarm en veelal bewapend. Zij assisteren de bevrijders, bewaken vitale objecten (bruggen, centrales e.d.), arresteren landverraders en meer. Maar dat gaat niet zonder slag of stoot en er vallen slachtoffers onder deze moedige mannen.

In de namiddag omstreeks 17.00 uur bereiken vanuit Hengelo eenheden van het Dorset Regiment Borne. Coen Cornelissen schrijft in 'Twente weer vrij' hierover: "Uiterst voorzichtig, op alles voorbereid, naderen verkenners. Overal

in het dorp wordt geschoten, maar met behulp van de Bornse B.S. worden verschillende weerstandsnesten opgeruimd en binnen enkele uren is een groot aantal Duitsers gevangengenomen. Ze worden tijdelijk opgesloten in Restaurant Het Schip. Niet lang hierna verschijnen de eerste tanks en trekken de verbeterde Duitsers weg in de richting van Almelo en Delden. Rond een uur of 9 is het dorp helemaal gezuiverd en is men ook in Borne verlost van het juk van de Duitse tirannie!"

Wachtmeeester Luiken – in dienst getreden bij de Koninklijke Marechaussee in oktober 1937 – maakt deel uit van die Bornse B.S. als groepscommandant; vanaf de oprichting van de B.S. in september 1944 heeft hij deelgenomen aan verzetsactiviteiten. Op de foto zien we hem op de Brink met een stengun in de aanslag samen met bevrijders die hun kameraden dekking geven bij het zuiveren van het dorp.

Met de komst van de bevrijders verlaat marechaussee Kollerie zijn onderduikadres in Saasveld op weg naar zijn standplaats Borne. Hij doet dit bewust in het uniform dat hij november 1940 voor het eerst aantrok en niet in het verfoeide latere politie-uniform Duitse stijl. Hij assisteert de B.S. en is op de foto te zien bij het begeleiden van Duitse krijgsgevangenen.

Marechaussee Kollerie begeleidt Duitse krijgsgevangenen

B.A.J. Luiken (1916 - 1996) en **W.F. Kollerie** (1920 - 2001) treden per 1 januari 1946 in dienst bij het nieuwe Korps Rijkspolitie. In de rang van wachtmeeester der 1e klasse verlaten beide mannen de politiedienst bij het bereiken van hun 60-jarige leeftijd.

Bronnen: o.a. 'Twente weer vrij'; foto's uit archief C.B. Cornelissen

10 mei 1940 Zuid-Limburg Brigades in verdrinking

Deel 70 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'

Door: Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Op 10 mei vallen Duitse troepen ons land binnen. In de grensprovincies wordt het personeel van de Koninklijke Marechaussee direct geconfronteerd met grensoverschrijdingen door Duitse troepen. Op die dag in Zuid-Limburg komen opperwachtmeester Evertse en wachtmeester Van den Berg van Brigade Sittard en marechaussee Lemmens van Brigade Slenaken onverwachts in vuurcontact met de vijand.

De Nederlandse defensie is in mei 1940 (statisch) ingericht in stellingen en linies (met inundaties) ter bescherming van de Vesting Holland. De hoofdweerstand zal worden geboden in de Valleistelling (Grebbeinie) en in de Vesting Holland zelf. Achter de grens met Duitsland staan grenswachtdetachementen en vernielingsploegen van de grensbataljons. Om een vijandelijke opmars te vertragen zijn langs IJssel en Maas linies ingericht met infanterie in veldversterkingen en kleine kazematten. De bruggen zijn ondermijnd en worden door kazematten beschermd. Het zijn slechts dunne verdedigingslijnen.

In Zuid-Limburg is de Maaslinie een gecombineerde defensie langs zowel de Maas als het vrijwel parallel lopende Julianakanaal. Voor de verdediging van dit deel van Nederland is de Maaslinie het enige zwaartepunt. Voor de Duitsers zijn de bruggen over de Maas bij Maastricht en die over het Julianakanaal van groot belang voor hun opmars door België.

Het waarschuwen over Duitse grensoverschrijdingen is opgedragen aan de grensbrigades van de marechaussee en aan de grenswachtdetachementen. De brigades zullen zich bij een Duitse inval zo mogelijk terugtrekken volgens de instructies van de districtscommandanten en daarna worden ingezet voor taken achter de linies. Ook al hebben de marechaussees geen strijdende taak, toch zullen zij indien no-

dig van hun wapens gebruik moeten maken.

District Maastricht

In de morgen van 10 mei worden vanaf 03.15 uur in Zuid-Limburg grensoverschrijdingen waargenomen en door de brigades gerapporteerd. De zestien brigades van District Maastricht (omvattende Zuid-Limburg) hebben opdracht terug te trekken op Maastricht voor nadere orders. Brigade Maastricht, Brigade Oud-Vroenhoven en Brigade Gulpen verzamelen zich op het Vrijthof te Maastricht. Brigade Eijsden wijkt eerst uit naar België, omdat de oostzijde van Maastricht al door de Duitsers is bezet en komt pas in de nacht van 11 op 12 mei in Maastricht aan. De overige brigades slagen er niet in het verzamelpunt te bereiken. Veelal zijn de brigades kort na 04.00 uur door de Duitsers overrompeld, zoals die te Brunssum, Simpelveld en Vaals.

Verdekte pantserwagen

Marechaussee Lemmens van Brigade Slenaken krijgt van zijn brigadecommandant opdracht per fiets naar Maastricht te vertrekken. Om ongeveer 07.00 uur rijdt hij in Maastricht op de Heerderweg, maar wordt daar onder vuur genomen door een verdeckt opgestelde Duitse pantserwagen. Eerst krijgt hij een treffer in een been, valt van zijn fiets en zoekt dekking. Kort daarop wordt hij weer onder vuur genomen en wordt nu in zijn buik geraakt. Spoedig wordt hij overgebracht naar het Territoriaal Hospitaal van het Nederlandse

Adrianus Cornelis Evertse wordt geboren op 19 september 1896 te Elkerzee op Schouwen-Duiveland. Als dienstplichtige komt Adriaan in mei 1916 op bij het 14e Regiment Infanterie te Bergen op Zoom. Hij is bestemd voor de opleiding tot onderofficier en wordt in november 1916 bevorderd tot korporaal.

Hij solliciteert bij de Koninklijke Marechaussee en tekent in september 1917 bij het Depot Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn een verbandakte als marechaussee te paard. Na zes maanden opleiding wordt marechaussee Evertse ingedeeld bij de 2e Divisie en geplaatst bij brigades in Limburg waaronder Maastricht. Op 19 september 1924 trouwt hij te Maastricht met Anna de Groot en in de daaropvolgende jaren krijgen ze drie kinderen.

Na zijn bevordering tot wachtmeester te paard in december 1925 wordt hij geplaatst in Horst, Venlo (1929) en Maastricht (1933). In de rang van wachtmeester der 1e klasse volgen plaatsingen in Nijmegen, Nieuwenhagen en Maastricht. Per 1 maart 1940 wordt hij overgeplaatst naar Brigade Sittard en tevens bevorderd tot opperwachtmeester te paard onder gelijktijdige benoeming tot brigadecommandant aldaar.

Rode Kruis te Maastricht, waar hij echter in de nacht van 10 mei omstreeks 23.30 uur overlijdt (N.B. overlijdensakte noemt als overlijdensdatum 11 mei).

Duitsers in Nederlandse uniformen

Opperwachtmeester Evertse en wachtmeester-titulair Van den Berg gaan even na 04.00 uur per motor (met zijspan) vanuit de marechausseekazerne in Sittard op weg naar Maastricht. Onderweg spreekt Van den Berg zijn vermoeden uit dat Duitse troepen waarschijnlijk al de rijksweg Sittard-Maastricht hebben overschreden en dat

Joannes Hubertus Mathias Lemmens

wordt op 9 juni 1895 te Berg en Terblijt (Limburg) geboren, zoon van Elisabeth Lemmens. In maart 1916 meldt hij zich voor zijn dienstplicht bij het 2e Regiment Huzaren.

Bij het Depot Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn tekent hij in april 1918 een verbandakte als marechaussee te paard. Na een opleiding van zes maanden wordt marechaussee Lemmens ingedeeld bij de 2e Divisie en volgen plaatsingen bij brigades te Heerlen (1919) en Maastricht (1920). Vanaf augustus 1924 werkt hij bij de 4e Divisie, Brigade Groningen. Kennelijk is daar voor hem wel een rijkswooning beschikbaar, want op 21 augustus 1924 trouwt hij in Groningen met Melanie Franssen. Tweeënhalf jaar later keert hij terug naar Limburg, naar Hoensbroek, Horst (1934) en Slenaken (1936). Deze laatste overplaatsing meldt de 'Nieuwe Venlosche Courant' van 17 juli met daarbij: "Onze beste wensen vergezellen dezen zeer humane politiemann naar zijn nieuwe standplaats."

ze zich beter kunnen aansluiten bij een compagnie van het 37e Regiment Infanterie te Berg aan de Maas. Evertse besluit daarop naar Berg te gaan.

Wanneer zij omstreeks 04.30 uur aankomen bij de brug over het Julianakanaal bij Berg, blijkt dat de weg is afgesloten met putringen, waarvoor een

infanterist op post staat. Van den Berg stopt zijn motor op enkele meters van de infanterist en wil afstappen. Op dat moment schreeuwt de man in Limburgs-Duits dialect "godverdomme". Van den Berg: "Kalm maar, je ziet toch dat we marechaussees zijn." Echter, hierop schiet hij Van den Berg in zijn been, die dan naast de motor neervalt. Evertse grijpt naar zijn pistool, maar de infanterist vuurt en raakt hem in het voorhoofd. Evertse valt naast Van den Berg neer en sterft na enkele minuten. De man komt op Van den Berg toe, neemt zijn pistool af en grist ook zijn helm van zijn hoofd. Deze zet hij zelf op en werpt zijn eigen helm, na deze van te voren in elkaar gekreukeld te hebben, in het Julianakanaal. De helm is van papier!

Van den Berg vraagt hem waarom hij heeft geschoten: "We zijn toch Hollanders?" In het Duits antwoordt hij: "Neen, ik ben Duitser en we zijn in oorlog met Holland." Van den Berg merkt, dat hij onder invloed van sterke drank is. Daarop komt een aantal personen gekleed in het uniform van het Nederlandse Korps Politietroepen de brug over rennen en voegt zich bij de Duitser. Zij feliciteren hem met het behaalde succes. Ook bij hen constateert Van den Berg dat zij onder invloed van drank zijn. Even later komen enkele Duitse motorrijders uit de richting Sittard. Van den Berg ziet dat de verklede Duitsers uit hun tuniek een hakenkruisvlag tevoorschijn halen als herkenningsteken voor de naderende motorrijders. Het is hem volledig duidelijk: Duitsers zijn opgetreden in uniformen van ons leger!

Strijd gestaakt

Rond Maastricht komt het in die ochtend tot een korte felle strijd waarbij

wordt voorkomen dat de drie Maasbruggen intact in Duitse handen vallen. Inmiddels zijn door de snelle vijandelijke opmars de Nederlandse troepen oostelijk van de Maas omsingeld, gevangen genomen of buitengevecht gesteld. Vier bruggen over het Julianakanaal en de overgangen over het Belgische Albertkanaal zijn in Duitse handen. Gelet op deze uitzichtloze situatie en de dreiging dat de stad door Duitse artillerie zal worden beschoten, staakt de Territoriaal Bevelhebber Limburg Zuid om 08.45 uur de strijd. In Maastricht worden Nederlandse troepen waaronder het marechausseepersoneel tot 14 mei gevangen gehouden in de Tapijnkazerne. Enkele dagen later hervatten de marechausseebrigades weer hun politiedienst, terwijl de andere militairen naar Duitsland in krijgsgevangenschap worden gevoerd.

Adrianus Cornelis Evertse is in opdracht van de Duitsers de volgende dag gezamenlijk met drie gesneuvelden van het 37e Regiment Infanterie begraven op de RK-begraafplaats te Berg. Later is op deze plek een eregraf ingericht.

Joannes Hubertus Mathias Lemmens is op 14 mei begraven op de Gemeentelijke Begraafplaats Oostermaas te Maastricht. Hun namen staan vermeld op het gedenkteken op de Sint-Servaesbrug te Maastricht.

Wachtmeester-titulair **J.W. van den Berg** (1909-1981) wiens rechterbeen op 10 mei door een schot werd verbrijzeld, kan pas na een lange revalidatie in juli 1942 zijn werk hervatten, zij het met een beenverkorting.

Lintjesregen 2025

Op vrijdag 25 april a.s. worden weer Koninklijke onderscheidingen toegekend aan Nederlanders, die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de samenleving. Wanneer deze eer aan SMC'ers ten deel valt, willen wij daarover in Marechaussee Contact graag berichten.

Bent u dit jaar zelf onderscheiden of kent u een (oud-)collega die dit jaar is onderscheiden, laat het ons weten op redactie@marechausseecontact.nl.

Afzien op bivak tijdens militaire opleiding

1978, bivak peloton 78-4

Het vroom minstens 15 graden. Naast mijn puptentje kondigden voetstappen in de krakende sneeuw een nieuw alarm aan tijdens ons eerste bivak op het oefenterrein aan de Paleisweg bij Garderen. Van slapen was nog niet veel gekomen met een helm op, gasmasker en karabijn op de man in de slaapzak. Nee, het is niet de inleiding van een boek, maar een scherpe herinnering aan januari 1978. En ja, die 15 graden vorst waren waarschijnlijk net een paar minder. | Door: Henk Rijke

Bivak. Hoe vaak heb jij de kazerne achterin een viertonner verlaten om jezelf enkele uren later ergens in een verlaten bosperceel terug te vinden. Schuttersputje graven met de pionierschap en genieten van eten uit een mess tin die je even daarvoor halfslachtig hebt opgewarmd in het uitgegraven oventje. In het donker met slechts het licht van de wassende maan je weg zoeken met kaart en kompas. Lopen, vooral heel veel lopen met hopelijk goed ingelopen kisten: 's avonds het ene paar invetten en het tweede paar uitpoetsen voor een nieuwe dag.

Het stond allemaal niet in de wervingsfolder, maar het vormde ons allemaal om zo een langere periode te kunnen functioneren onder verzwarende omstandigheden. En eerlijk is eerlijk: ik ben er niet slechter van geworden. O ja, een broodje warme worst van de CADI smaakte beter dan de 'lupa uit de liboza' (alles had een vaste plek: het lunchpakket in de linker bovenzak van de gevechtstas). En tijdens reünies worden juist die momenten waarop je met elkaar 'in de shit' hebt gezeten steeds

smeuiger en heldhafter verteld. Over een lesje strafrecht hoor je jaren later niemand meer.

Waar we in 1978 'slechts' in twee maanden groen werden gespoten, kwam er enkele jaren later nog een half jaartje militair leiderschap overheen. Met de witte kaart (IK 2-1250 voor de liefhebbers) in de hand mocht je alles nog eens dunnetjes overdoen. Maar dan als leider in spe een opdracht voorbereiden, uitvoeren en evalueren en dat op een communicatieve en sociale manier naar je team met de militaire vaardigheden als leerstof.

Natuurlijk vlogen de bivakken je opnieuw om de oren: introductiebivak op de Scherpenberg bij Loenen en een lesbivak op de Ermelose Heide (CO-5) met terug naar het Orderbos een 'heerlijk' parcours militair van bijna 18 kilometer. Jaren later wist ik pas dat zo'n afstand toch echt niet in de syllabus voorkwam. Tja, en dan verkenningspatrouilles, heel veel patrouilles. Nummers, oneven links van de weg lopend, even rechts. Kilometers maken

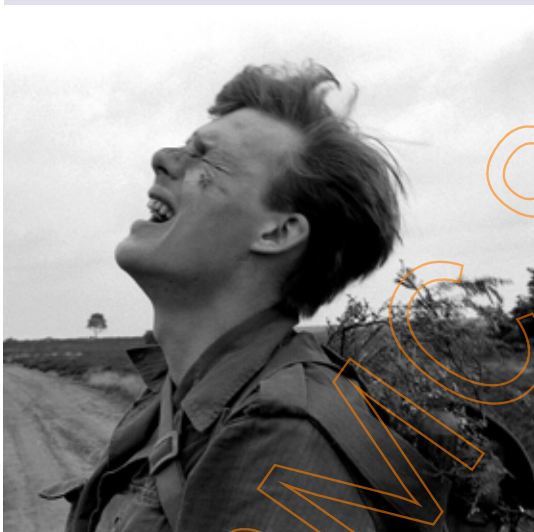
op weg naar een volgende opdracht. Altijd waren er wel metalen kistjes, tonnen, touwen en palen in de buurt om de opdracht nog net iets ingewikkelder, lees zwaarder te maken. En anders lagen er wel enkele boten om wat kilometers te roeien of was er een wateroversteek via een geïmproviseerde touwbaan of slotenmars. Want die brug een paar meter verder op was natuurlijk door de vijand opgeblazen.

De foto's van Joop Rump geven een inkijkje in het gevoel van onze collega's tijdens het bivak in die jaren. Het bracht vriendschap voor het leven en momenten van afzien, denken aan opgeven en jezelf steeds opnieuw oprichten. Overigens kon niet iedereen het optreden van de instructeurs waarderen. Ik ken mensen, die uit frustratie jaren daarna nog met een grote boog om Apeldoorn heen reden. Een van onze instructeurs verwoordde het zo: "Als je denkt dat je niet meer kan, dan ben je pas op de helft van je kunnen." Het waren woorden die ik als cursist niet altijd kon waarderen, maar hij had volgens mij volkomen gelijk.

1986, bivak

1986, bivak

1979, bivak peloton 79-4

1992, bivak

1978, bivak peloton 78-4

Boeiende KMar-expositie in Museum Militaire Traditie

foto's: Gert Janssen

Wie tot in detail geïnteresseerd is in de historie en traditie van onze krijgsmacht, kan eigenlijk niet om het Museum Militaire Traditie (MMT) in Driebergen heen. De komende maanden al helemaal niet, want daar draait op dit moment de wisseltentoonstelling 'Zonder vrees, zonder blaam'. | Door: Gert Janssen

Het is woekeren met de beperkte ruimte, legt conservator en bestuurslid John de Vries uit. In totaal beschikt het boeiende museum over 600 vierkante meter expositie-oppervlakte. Het is dus een enorme uitdaging een representatieve selectie te maken van militaire kleding en uitrustingsstukken vanaf 1815 tot de huidige tijd. De inzet en verzamelkunst van Piet en Jaap van der Burg uit Velp legde ooit de basis voor de huidige collectie. Die is trouwens vele malen groter dan voor het publiek te zien is. In depot worden nog eens honderden uniformen en andere militaire bewaard.

Een vijfkoppig bestuur en zo'n twintig enthousiaste vrijwilligers houden het MMT gaande. Naast de vaste klusmo-

menten is het museum op woensdag- en zaterdagmiddag geopend voor het publiek. De historische verzameling wordt jaarlijks door zo'n 600 liefhebbers bezocht, vertelt Stan Klijnhout, bestuurslid en collectiebeheerder. De huidige expositie over de KMar is volgens hem een eerbetoon aan wat in Buren verdwenen is. "Een deel van wat we hier laten zien hebben we van de Stichting Museum der Koninklijke Marechaussee (SMK) in bruikleen."

De voormalige directeur van het Marechausseemuseum heeft het nog steeds moeilijk met de sluiting van zijn 'kindje' in Buren dat enkele jaren na z'n afscheid teloor is gegaan. "Ik vind het jammer dat de

top van de KMar zich niet extra heeft ingezet voor het behoud van dit prachtige museum."

Blauwgroen

Door goede mensen op de juiste plek te zetten, kan het MMT volgens hem nu een volledig beeld laten zien van uniformen en uitrustingen vanaf 1815. En dat niet alleen. De collectie is voorzien van gedetailleerde informatie. Zo ook de wisseltentoonstelling 'Zonder vrees, zonder blaam'. In chronologische volgorde van periode en plaats ziet de bezoeker het tijdsbeeld en taken bij de KMar veranderen. Gala-uniformen wisselen elkaar af met gevechtstkleding. Blauw en groen staan wapenbroederlijk naast elkaar. Zoals het hoort. Wat in het Nationaal Militair Museum (NMM)

gemist wordt, maakt het MMT goed. Witte webbing, kalkpot en groen of camo GVT maken prominent deel uit van de expositie.

Alle tentoongestelde objecten zijn voorzien van een beknopte toelichting, verzorgd door historicus John de Vries. "Het complete historische verhaal van de KMar – vanaf het begin een militair elitekorps met een eigen cultuur – is hier ook terug te zien. Die context mis je in het NMM. Iedere ons beschikbare centimeter hebben we doeltreffend gebruikt. Omdat er weinig originele uniformen bestaan uit de begintijd van de marechaussee in 1814 en later, is dat opgelost met uitvergroete gravures. Eenheid van tenue is altijd een belangrijk aspect geweest bij het Wapen. Een uitzondering daarop vormt de periode kort na de oorlog, toen gebruik werd gemaakt van verschillende uniformstukken van de geallieerden. De witte helm en webbing zijn bijvoorbeeld overgenomen van de Amerikaanse MP."

'Zonder vrees, zonder blaam' verrast in positieve zin: van geschonken uniformen van generaals b.d., een lange witte onderbroek van de gendarmerie uit de KMar-prehistorie en een ontploffend of gesloten granaatembleem tot zeldzame uniformen van het Wapen op de Antillen of van een negentiende-eeuwse marechaussee te voet uit Nederlands-Indië. Kortom... wie blauwgroen bloed door de aderen heeft stromen of geïnteresseerd is in militaire historie, moet eigenlijk even op appel in het MMT.

Het Museum Militaire Traditie vindt u aan de Van Rijkevorselstraat 2, 3972 ER Driebergen. Openingstijden: woensdag 09.00-12.00 uur en 13.00-17.00 uur, zaterdag 13.00-17.00 uur. Voor meer informatie zie de website museum-militairetraditie.nl of scan de QR-code.

SCAN ME

Stan Klijnhout (links) en John de Vries

Leiderschap door de rangen heen

Van paleiswacht tot commandant

Verhalen over leiderschap en samenwerking

In 2019 nam luitenant-generaal Harry van den Brink na veertig dienstjaren afscheid van zijn geliefde Koninklijke Marechaussee, de organisatie waarover hij vanaf 2015 het bevel had gevoerd. Zijn carrière binnen het Wapen is bijzonder te noemen: hij begon zijn loopbaan als beveiliging bij Paleis Soestdijk, werkte vervolgens als grensbewaker en leidde onder andere de politiedienst op Schiphol. Hij is de eerste in de geschiedenis van deze organisatie die door alle rangen heen opklom tot de hoogste functie. | Door: Willem Geense

Boeken over leiderschap of training krijgen snel het etiket opgeplakt 'inspirerend boek!' Op deze achterflap staat het wat minder opgeklapt: "Een boeiend boek vol reflecties voor mensen die zich als leider willen ontwikkelen en die ruimte willen geven aan anderen."

Het boek telt een verzameling van 44 persoonlijke verhalen waarin Harry van den Brink een schets geeft van de lessen die hij in zijn carrière leerde over leiderschap en samenwerking. Hij brak met de hiërarchische manier van kijken en is van mening dat de organisatie moet volgen uit het werk en niet andersom. Het boek geeft niet alleen een goed overzicht en een terugblik op zijn leven, maar het bevat veel tips voor iedereen die leiding geeft of leiding wil gaan geven. Het verschaft volop tools om adequaat te kunnen omgaan met crises, calamiteiten of onvoorziene tegenslagen.

'Harry'

Vanaf zijn eerste functie als marechaussee

laat Van den Brink zich consequent als 'Harry' aanspreken, ook als hij uiteindelijk luitenant-generaal is geworden. Een keuze die niet door iedereen wordt begrepen.

44 verhalen

De verhalen beginnen bij zijn laatste jaren op de middelbare school en de start als marechaussee-beveiliging in 1979 en eindigen veertig jaar later als hij aftreedt als Commandant Koninklijke Marechaussee in 2019. Het boek omvat dus de tijdspanne van 1979 tot 2019 en vele lezers van Marechaussee Contact die in deze jaren ook bij het Wapen hebben gediend, zullen de vele geschetste situaties en gebeurtenissen goed herkennen.

Het boek leest soepel en bij elk verhaal staat wel een bijbehorend aforisme, een korte, bondige uitspraak met een boodschap of wijsheid. Bijvoorbeeld: "Als je iets wilt, zoek je een mogelijkheid; als je iets niet wilt, vind je een reden." De 44 verhalen bespreken elk een afzonderlijke

zaak, variërend van iets eenvoudigs zoals het vraagstuk van tutoyeren in een hiërarchische organisatie tot een complexe reorganisatie op hoog niveau met 13.000 betrokken personeelsleden en 100 verschillende Medezeggenschap Commissies.

Er is helaas geen ruimte om alle 44 verhalen hier te bespreken. Ik beperk mij tot wat opmerkingen en kan alleen aanraden om het boek zelf te gaan lezen.

Het boek is verdeeld in drie delen, te weten Basisvorming, Groei, en Op het podium.

Deel 1: Basisvorming

Dit deel gaat over de eerste jaren bij de Koninklijke Marechaussee tot en met de officiersopleiding. In deze periode leert Harry dat het voor leiders belangrijk is om jezelf en je eigen waarden te kennen. Als hij na zijn schooltijd een beroepskeuze moet maken, kiest hij voor de marechaussee en niet voor de politie omdat de marechaussee in zijn toenmalige woonplaats Harderwijk een beter aanzien had... Omdat je met een havodiploma niet wordt toegelaten, stopt hij vlak voor zijn eindexamen met die opleiding.

Tijdens zijn eerste opleiding op het OCKMar krijgt hij de tip om alsnog dat havodiploma te halen. Ook dit zal lezers bekend voorkomen.

Buiten de lijntjes

Als hij in 1981 wil opteren voor de officiersopleiding, vraagt hij als marechaussee overplaatsing naar het Eerste Legerkorps om daar eerst meer militaire ervaring op te doen. Zijn verzoek wordt afgewezen, maar hij weet dit toch te realiseren door rechtstreeks met de afdeling Personeelszaken van de Staf contact op te nemen. Niet erg gebruikelijk om zo de hiërarchie te omzeilen, maar zoals hij dan optekent: "Soms moet je even buiten de lijntjes kleuren." Tijdens zijn parate tijd leert hij hoe het gedrag van de leider het werk en de onderlinge relaties in de groep beïnvloedt. Zo schrijft hij dat we zelf vaak niet in de gaten hebben wat we uitspreken.

Als Harry mag verschijnen voor de Aanname & Adviescommissie (AAC) voor de officiersopleiding in Breda, krijgt hij te horen dat hij wel kan worden toegelaten tot die opleiding, maar dat hij daarna niet bij het Wapen kan worden (terug)geplaatst. Harry (dan nog steeds marechaussee) trekt dan tot verbazing van de leden van de AAC, zijn sollicitatie in.

Zwijgen en toch veel zeggen

In 1984 wordt hij toegelaten tot de wachmeester cursus voor de volgende stap in zijn carrière. Na de afronding van die cursus wordt Harry op het OCKMar geplaatst en kan dan na enige tijd nogmaals solliciteren voor de officiersopleiding (OCOSD) in Breda. Tijdens de pittige militaire opleiding wordt hij onverwachts krijgsgevangen gemaakt en krijgt hij te maken met de bijbehorende uitputting en verhoren. Hij is er zelf van overtuigd dat hij nergens is ingetrapt, niets heeft losgelaten en alles onder controle heeft gehouden. Na afloop vertelt een ondervrager hem: "Je bent slim, maar niet zo slim als je misschien denkt. Je hebt tijdens ons verhoor, non-verbaal, door je houding en met name met je handen, een deel van onze informatie bevestigd." Weer een aforisme: "Je kunt met je mond zwijgen en met je lichaam veel zeggen."

Deel 2: Groei

Dit deel begint in zijn tijd als jonge luitenant en eindigt bij de tijd als kolonel op Schiphol. Zijn eerste functie is plaatsvervangend commandant bij hetzelfde eskadron waar hij eerder nog als marechaussee der 1e klasse rondliep. In mijn ogen niet zo'n handige zet, want hij is nu de meerdere van de kaderleden die vijf jaar eerder nog zijn meederen waren. Je brengt zo'n jonge officier nodeloos in een lastig parket, want niet alle onderofficieren kunnen met zo'n veranderde situatie goed omgaan. Harry wordt dan ook door een oudere opperwachmeester uitgetest. Als Harry hem om zijn mening over iets vraagt, reageert de opper: "Jij wilde toch zo graag officier worden. Durf je nu geen besluit te nemen en heb je ons nodig?"

Schiphol

In januari 1994 nam de KMar de politietaken op onder andere Schiphol over van de Rijkspolitie. Een zeer drukke periode brak aan voor de hele marechausseeorganisatie; het was een nieuwe taak die zeer welkom was, omdat de klassieke grensbewaking aan de oostgrens snel ging verdwijnen. Vele functies zouden daar worden opgeheven en het Wapen zou met een grote krimp worden geconfronteerd.

Het werk op deze grote internationale luchthaven heeft een totaal andere dynamiek en iedereen bemoeit zich ermee: de landelijke politiek, media, vakbonden, ongeduldige toeristen, het effect van de commerciële druk op de luchthaven, het OM, andere diensten en nog veel meer. Als Harry daar als kapitein geplaatst wordt, komt hij er snel achter met hoeveel verschillende partijen hij moet handelen en samenwerken.

Geen overleg dus geen uitvoering

Om een milieuproject op te starten krijgt hij te maken met het Openbaar Ministerie Haarlem, het RIVM, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de gemeente Haarlemmermeer, de provincie Noord-Holland, de Luchthaven Schiphol en de Dienst Luchtvaart Rijkspolitie. Om zo'n complex project van de grond te krijgen, is een goede bestuurlijke afstemming nodig. Als hij als projectleider het bestuurlijk overleg op de hoogte gaat stellen van de gemaakte afspraken, is hun

antwoord dat er niet met hen is overlegd en dat de voorgestelde plannen dus niet worden uitgevoerd... Een harde les voor de jonge marechausseekapitein: "Het belangrijkste werk gebeurt in de wandelingen."

Ook hier kunnen aanstaande leidinggevers veel van leren: zaken zijn niet altijd wat ze lijken en "achter een zichtbaar vraagstuk zit vaak een onzichtbaar probleem."

Tijdens de periode van Harry op Schiphol speelde er veel, zoals de grote brand op Schiphol Plaza in januari 2001, de overlast van verslaafde zwervers, het opzetten van de Veiligheidsregio Kennemerland, de grote diamantroof in februari 2005 en de emoties over de zwarte schouderriem ('NSB-tenue!').

Deel 3: Op het podium

Dit deel heeft als aanhef: "Er gebeurt vaak meer achter de schermen dan op het podium." Harry leidt het als volgt in: "Deze verhalen zijn een greep uit de periode 2008 – 2019 waarin ik achtereenvolgens commandant word van de Bedrijfsgroep Defensie Personele Diensten, commandant District Koninklijke Marechaussee Schiphol, plaatsvervangend Commandant KMar en tenslotte Commandant KMar. Voor mij kenmerkt deze periode zich door steeds weer zoeken naar een nieuwe balans en de keuzes die daarvoor nodig zijn."

In deze periode komt Harry terecht in de Haagse slangenuil (mijn woorden, niet die van hem). Defensie en natuurlijk ook de KMar worden met forse inkrimpingen geconfronteerd waarbij ook Staf KMar van de eigen Beatrixkazerne naar het Plein-Kalvermarktcomplex moet verhuizen.

Benoeming tot Commandant KMar

De titels van de achtereenvolgende hoofdstukken spreken voor zich zoals: "De MT-vergadering is niet verplicht", "Georganiseerd luisteren", "Ruimte voor 'de stillen'" en "Een ongemakkelijk gesprek". In dit laatste hoofdstukje blijkt hij terug op zijn benoeming tot Commandant KMar en geeft aan dat hij niet meteen enthousiast was bij zijn benoeming. "Een leider zonder de juiste bevoegdheden is een tandeloze tijger", geeft Harry ►

- aan en tevens dat eerlijk zijn en blijven naar jezelf misschien wel de moeilijkste opgave is voor een leider. Het was wel eervol, maar hij wist dat hij in zijn nieuwe rol niet maximaal tot zijn recht zou komen. Uiteindelijk raakt de balans verstoord en raakt de brandstof op, met totale uitputting als gevolg.

Tenslotte

Aan het eind van zijn boek blikt Harry ook terug op het functioneren van hedendaagse leiders. Elke dag overvoerd worden met informatie en in bezit zijn van meer communicatiemiddelen dan ooit te voren, maar zonder het vermogen naar elkaar te luisteren en verbinding te maken.

Sinds zijn leeftijdsontslag is Harry van den Brink werkzaam binnen diverse stichtingen en werkt hij nu als moderator, adviseur en spreker rond thema's als leiderschap en samenwerking. Alles bij elkaar een goed leesbaar en boeiend boek dat ik graag aanbeveel bij een ieder die leiding geeft of daarvoor wordt opgeleid.

Zie de video (podcast) van Scherpschutters met onderwerp 'Commandant Marechaussee over leiderschap'. Scan hiervoor de QR-code.

Het boek is in 2024 uitgegeven bij Boom uitgevers. Het telt 158 bladzijden en is online en in de boekhandel te koop voor € 20,95; als E-book € 16,95. (ISBN 9789024466221).

Eregroet voor gesneuvelde MP-luitenant

Een koude, gure wind waait over de Amerikaanse militaire begraafplaats in het Luxemburgse Hamm. Twee oud-dienstplichtig marechaussees in gevechtstenuue leggen bij een van de graven een krans en brengen de eregroet. Het is exact 80 jaar geleden dat Alonzo Pierce Francis jr. om het leven kwam.

| Door: Gert Janssen

De toen dertigjarige luitenant van de Amerikaanse Militaire Politie (MP) reed op 19 december 1944 samen met zijn collega sergeant Ernest M. Arnold (33) bij het Belgische Houffalize in een Duitse hinderlaag. De mannen zorgden kort daarvoor dat Amerikaanse versterkingen Bastogne op tijd wisten te bereiken.

Francis is begraven op Luxembourg American Cemetery, waar naast de bekende generaal George S. Patton ook 5074 Amerikaanse soldaten liggen. Het lichaam van Arnold werd ter aarde besteld in zijn geboorteplaats Sparta, Illinois, in de VS. De Stichting Dienstplichtig Marechaussee 'adopteerde' dit jaar het graf van de luitenant. Na contact met een nicht van Francis werd op de sterfdag van de twee MP's een krans gelegd.

Een van de twee oud-marechaussees op het ereveld is de 57-jarige Adri Hoek uit Hoorn. Adri: "Tijdens een studiereis afgelopen maart ontdekten we wat er gebeurd was in Houffalize en besloten we deze jongens ieder jaar te herdenken. Deze mannen waren duizenden kilometers van huis en gaven hun leven voor onze vrijheid. Dit is wel het minste dat we terug kunt doen. Voor de nabestaanden is onze betrokkenheid eveneens belangrijk. Ook zij waren slachtoffer. Tijdens onze diensttijd was er de dreiging vanuit de Sovjet-Unie en hebben wij geholpen

een oorlog te voorkomen. Juist nu een nieuw conflict dichtbij is dan ooit, is het van groot belang om te blijven herdenken."

Tienduizenden mensen bezochten het zogenoemde Nuts Weekend in Bastogne, waarbij het Ardennenoffensief wordt herdacht. Ook Helen Patton, de kleindochter van de bevrijder van Bastogne, was samen met veertien veteranen, aanwezig bij de plechtigheden. Zij vindt dat drie belangrijke momenten uit de Tweede Wereldoorlog nooit vergeten mogen worden: D-Day, het Ardennenoffensief en de ontdekking van de concentratiekampen. "Wat er gebeurd is, moeten we opmerken, maar niet herhalen." Een van de veteranen, een soldaat van de medische dienst, was voor het eerst van zijn leven terug in dit gebied. Tijdens het offensief werd hij krijgsgevangen gemaakt. Hij bracht bij het monument op de begraafplaats in Hamm emotioneel de eregroet. "Nu kan ik eindelijk rustig slapen", zei hij.

WEU MAPE-missie in Albanië

Terugkijkend naar de recente geschiedenis van Europa zien we dat deze in 1952 begon met de oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS), in 1957 opgevolgd door de Europese Economische Gemeenschap (EEG). In 1993 werden meerdere pijlers van de EEG ondergebracht in de Europese Gemeenschap (EG). Pas in 2009 kreeg de Europese Unie (EU) zijn huidige vorm. Weinigen zijn op de hoogte van het bestaan van de West-Europese Unie (WEU), een militair samenwerkingsverband dat bestond van 1954 tot en met 2011. Deze slapende organisatie kwam pas tot leven na het uiteenvallen van Joegoslavië. De WEU initieerde drie missies: WEU-Mostar, WEU-Donau en *Multinational Advisory Police Element* (MAPE) in Albanië. In 1999 en in 2000 maakte wachtmeester der 1e klasse Eric Koopman deel uit van MAPE. | Door: Kees Poelma

"Voordat ik bij de KMar begon, had ik al behoorlijk wat militaire ervaring", zo begint Eric. "In 1979 was ik als dienstplichtige opgekomen bij de Cavalerie en geplaatst in Hohne (Duitsland). Dat beviel zo goed dat ik besloot Technisch Specialist (TS) te worden. Na negen jaar rijinstructeur te zijn geweest, ging ik naar de KMS om onderofficier te worden. Als sergeant werd ik geplaatst bij de pas opgerichte Luchtmobiele Brigade in Schaarsbergen. In die periode moest de krijgsmacht fors inkrimpen en moesten duizenden onderofficieren de organisatie verlaten, maar gelukkig kon ik in 1993 overstappen naar de KMar. Dat was een beslissing waarvan ik geen seconde spijt heb gehad. Bij de KMar had ik een mooie carrière, die zich hoofdzakelijk afspeelde op Schiphol en

later op het OTCKMar. Mijn laatste functie was loopbaanbegeleider bij de BSB. In 2019 ben ik met FLO gegaan."

Vorbereiding

"In 1998 werd ik aangewezen voor de missie *United Nations International Police Task Force* (UNIPTF) in Bosnië-Herzegovina. Ik volgde daarvoor het gebruikelijke opwerktraject: School voor Vredesmissies, Mijnschool in Reek, medische keuring en als laatste Instituut Clingendael. Toen ik eenmaal uitzendgereed was, had ik er ook wel zin in maar het pakte opeens anders uit. Volgens nieuwe missieregels moest je voor de UNIPTF ervaring hebben in de politiedienst en die had ik niet. Mijn ervaring lag binnen de grensbewaking, de recherche en het Sluisteam op

Schiphol. Het duurde echter niet lang voordat zich een nieuwe missie aandiende: MAPE Albanië, een kleine missie waaraan negen KMar-collega's deelnamen. Er was een overlap van drie maanden en dat betekende dat we met vijf man vijf collega's aflosten."

Aankomst en andere taakstelling

"In juli 1999 was het zover en vlogen we via Milaan naar Tirana, de hoofdstad van Albanië. Collega's zorgden voor ons vervoer naar Tirana. Voor het KMar-personeel waren er twee onderkomens, een villa en een appartement. Het appartement in het centrum van de stad werd mijn onderkomen. Het was ook praktisch, want het hoofdkwartier lag op slechts 300 meter afstand. Bij aankomst in het appartement was er ►

- echter niemand om mij op te vangen. De collega's waren voor twee weken met verlof, dus moest ik er maar het beste van maken."

"De volgende dag maakte ik op het hoofdkwartier kennis met mijn internationale collega's. Belgen, Duitsers en Nederlanders waren verantwoordelijk voor het opleiden van de *border police*, Italianen en Fransen voor de *riot police*, Spanjaarden voor de *military police* en Luxemburgers voor de *traffic police*. Het opleiden vond plaats op scholen in Durrës en Tirana. Op het hoofdkwartier en op de scholen werkten ook Britten, die voornamelijk bezig waren met opleidingsontwikkeling. Verder waren er *fieldteams*, gevormd door eerdergenoemde landen en aangevuld met Zweden, Noeren, Oostenrijkers, Roemenen en Hongaren; samen met de tolken zo'n 150 man/vrouw."

"Ik zou mij gaan bezighouden met het opleiden van de *border police*, maar er waren vanwege vakantie tijdelijk geen leerlingen, dus besloot ik de Britten te helpen met het schrijven van lesplannen. In Albanië waren ook vluchtelingenkampen voor Albanezen, die vanwege de Servische repressie en oorlogshandelingen uit Kosovo naar het moederland waren gevlucht. Vanuit het hoofdkwartier werd gevraagd of we voor een periode van vier weken toezicht wilden houden. Veel van deze vluchtelingen werden in deze periode opgenomen door Europese landen waaronder Nederland."

Echt aan het werk

"In augustus was het dan eindelijk zover. Mijn werkplek was de politieschool in de stad Durrës, met de personeelsbus een klein uurtje rijden vanuit Tirana. Ik werkte samen met KMar-collega Jan. Onze Albanese *counterpart* was majoor Ali, een fantastische man waarmee ik goed kon samenwerken. Ali gaf de vakken wet en regelgeving. De leerlingen waren leergierig, maar ook gewend 15% van de door hen uitgeschreven boetes (stond in de wet?) in eigen zak te steken. Dit extraatje misten ze nu tijdens hun achtweekse opleiding. Een timmerman had een maandloon van 200 dollar en verdiende meer dan een agent."

De WEU kwam met een oplossing en beloofde 200 dollar na het afronden van de opleiding wat zeker ten goede kwam aan de motivatie."

Eric: "Je kunt nog zoveel theorie over de leerlingen uitstrooien, maar het toepassen in de praktijk is altijd de beste leermeester. Ik vroeg Ali of het ook mogelijk was de nieuw opgeleide leerlingen op de luchthaven of bij de ferry ervaring te laten opdoen op een echte doorlaatpost. Hij was direct enthousiast. Vervolgens regelde ik een bus en maakte afspraken om de leerlingen praktijkervaring te laten opdoen. Aan boord van een ferry schonk de kapitein zoals gebruikelijk direct een glaasje raki in om gezamenlijk een toast uit te brengen. Dit weigerde ik en vroeg mijn tolk dit over te brengen, maar dat was volgens hem geen goed

idee. Ik zei hem breng deze boodschap maar over: 'ik respecteer jullie gebruiken, maar ik hoop dat jullie ook mij respecteren.' Dat deden ze en er werd voor mij een glas cola gehaald."

Omstandigheden

"Direct bij mijn aankomst merkte ik dat het erg warm was (40 graden of meer) en dat bleef bijna de gehele zomerperiode zo. Toch duurde het nog een tijd voordat ik een airco in mijn appartement kreeg. Eten moesten we zelf regelen dus aten we 's avonds in een lokaal restaurant. Bijna iedere avond kwamen we met de negen KMar-collega's bij elkaar om gezamenlijk te eten en de dag door te nemen. Op die manier leerden we elkaar goed kennen, wisten we wat ieder deed en was het ook fijn samen de missie-ervaringen en nieuwtjes te be-

Tirana, villa, onderkomen voor KMar-personeel

Politieschool Durrës, lesgeven door wmr1 Koopman (staand links) en maj Ali

Tirana, Aeroport Rinas, trainings-team Border Police met tolken; wmr1 Koopman (2e van rechts)

spreeken. Na het avondeten ging ieder weer zijn eigen gang."

"Ook was ik verantwoordelijk voor de veldpostregeling. Omdat ik in Durrës kwam, kon ik de brieven en pakjes ophalen die aankwamen op het haventerrein waar een Nederlands veldhospitaal was ingericht. Dit hospitaal was daar neergezet om gewonden uit de Kosovo oorlog te kunnen opereren en verzorgen. Verder was er een eenheid van het Korps Mariniers gelegerd aan boord van Zr.Ms. Rotterdam. Zij konden in geval van een ernstige verstoring van de openbare orde direct worden ingezet. Gelukkig is dit niet gebeurd. De Nederlandse Chinook-eenheid in Vargas was verantwoordelijk voor de transporten naar het achterland."

"Tijdens de missie heb ik mij nooit onveilig gevoeld. Er was echter wel een avondklok in Tirana: om 22.00 uur moest iedereen binnen zijn. Ik had dit nog nooit eerder meegemaakt en stond verbaasd te kijken hoe tienduizenden mensen zich hier strikt aan hielden. De boulevard in Tirana en de terrassen stroomden razendsnel leeg en binnen vijftien minuten waren de straten zo goed als verlaten. De avondklok was ingesteld, omdat het in de nachtelijke uren niet veilig was in Albanië."

"Ik heb het hele land kunnen zien en Albanië is een prachtig land met schitterende natuur, oude stadjes en dorpen, mooie stranden en zeer gastvrije mensen. Ook al zijn ze nog zo arm, gastvrijheid zit ingebakken in de Albanese cultuur."

Doelstellingen en een dieptepunt

"De doelstellingen zijn zeker behaald. We hebben Albanese grenswachters beter in hun werk kunnen maken en daar ging het om. Een dieptepunt voor mij was een ervaring waarvan ik een paar nachten slecht heb geslapen. Tijdens een opleidingsdag op de luchthaven keek ik samen met mijn Belgische collega uit het raam van de aankomsthal. Aan de overkant stopte een auto bij een terras, een man met een Kalasjnikov in de aanslag sprong eruit en schoot twee mensen op het terras dood. Het was waarschijnlijk een afrekening."

Dit gebeurde regelmatig in Albanië en dat was ook de reden dat wij in onze vrije tijd niet alle locaties mochten bezoeken. Zo waren verscheidene restaurants en terrassen absoluut verboden, omdat daar eerder afrekeningen hadden plaatsgevonden. Er werd destijds gezegd dat in iedere woning wel een Kalasjnikov verborgen lag."

Verrassing!

"Op 6 januari 2000 kwam er een einde aan mijn missie, tenminste dat dacht ik. In maart 2000 werd ik gebeld door Staf KMar met het verzoek of ik opnieuw naar Albanië zou willen. Officieel kon dit niet, want er moet tenminste twee jaar tussen twee missies zitten. Er was iemand uitgevallen en er was geen tijd meer voor een opwerktraject."

"Ik hoefde ik niet lang na te denken en ging begin april opnieuw naar Albanië. Toen ik aankwam, vroeg de *Chief of Training* of ik op de politieacademie in Tirana wilde werken en wel als plaatsvervangend hoofd van de MAPE-afdeling in Tirana. Dat ik als wachtmeester der 1e klasse leiding mocht geven aan (internationale) collega's was voor mij geen probleem. Rangen zijn blijkbaar niet altijd bepalend in een missie. Er volgde opnieuw een prima tijd met deze keer heel andere werkzaamheden, zoals het bijwonen van vergaderingen, het verbeteren van de opleidingskwaliteit en het voorbereiden en uitvoering geven aan diplomaceremonies."

"Ik kon nog wel twee mooie ervaringen aan de missie toevoegen. Samen met collega Jos van Aalst hebben we in onze vrije tijd diverse motoragenten opgeleid in een zelf opgezette rijopleiding. Van de collega's van afdeling 'falsi' op Schiphol kreeg ik vervalste en nepdocumenten opgestuurd. Samen met een Belgische collega gebruikte ik die om de Albanese grensbewakers op de luchthaven naar een hoger niveau te brengen. In september 2000 kwam er een definitief einde aan mijn missies in Albanië. Ondanks mijn goede ervaringen met de Nederlandse en buitenlandse collega's bleef het bij deze twee uitzendingen."

Achtergronden MAPE in Albanië

Na het einde van het communistische regime in Albanië in 1991 liet een groot deel van de bevolking zich begin jaren negentig door de 'snel-rijk'-plannen van gewiekste zakenlieden verleiden. Ongeveer de helft van alle Albanese families raakte gedupeerd door de zogenaamde piramidespelen. Zij legden de schuld voor hun malaise bij de Albanese regering. Het gevolg was een volksoptstand en het vertrek van de regering op 1 maart. Chaos en wetteloosheid vierden steeds meer hoogtij in de Albanese samenleving. Op 24 maart 1997 heeft de Algemene Raad van de Europese Unie

(EU) besloten een missie naar Albanië te sturen. De West-Europese Unie (WEU) besloot op 2 mei 1997 tot de oprichting van het Multinational Advisory Police Element (MAPE). De MAPE moest de Albanese autoriteiten adviseren op het gebied van de openbare orde, grensbewaking, logistiek en communicatie. Het mandaat omvatte vanaf 12 oktober 1997 ook de opleiding, training en uitrusting van de politieagenten, alsmede supervisie van het politieapparaat, in het bijzonder tijdens de periode rond de gemeenteraadsverkiezingen in juni 1998. In de periode 1997-2001 hebben in totaal 90 militairen van de KMar deelgenomen aan deze missie.

Het moest in 1987 anders: beter, sneller en uitdagender. De 45e militaire opleiding voor toekomstige onder-officieren bij de Koninklijke Marechaussee, de wachtmeestercursus, was volgens de nieuwe cursusleider, kapitein Ronald Dongor, toe aan vernieuwing.

| Door: Henk Rijke

Die vernieuwing gold dan met name voor bivakken en oefeningen. Daarin mochten de aanstaand wachtmeesters qua fysieke en mentale training zichzelf wel wat meer tegenkomen om beter voorbereid te zijn op de uitdagingen die ons werk voor hen in petto zou hebben. Of dat gelukt is, laat ik graag aan de toenmalige cursisten. Maar anders werd het, met als (hernieuwde) afsluiting van de militaire opleiding een week gevechtscursus bij het Korps Commandotroepen (KCT) in Roosendaal.

Een toevallig gesprek

Eigenlijk hadden we als opleidingscentrum al enige tijd afscheid genomen van de gevechtscursus. Jarenlang gingen onze collega's twee of zelf drie weken naar Roosendaal om zich vanuit het tentenkamp bij Boer Bakx – vele jaren de beheerder van het daar gesitueerde defensieterrin – te laten trainen in het leggen van een hinderlaag, het plegen van een overval, het inrichten van een schuilbivak en het in- of exfiltreren. Vanaf de beginjaren 80 stond de eindoefening echter onder leiding van de collega's van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten. Toen begin 1987 een geheel nieuwe militaire opleiding werd vormgegeven, kwam het KCT toch weer in beeld om de laatste trainingsweek te verzorgen. Er was alleen een probleempje: hun opleidingsprogramma was geheel gevuld. Er was simpelweg geen plek voor ons.

Toen de vernieuwde militaire opleiding voor de 45e wachtmeestercursus in augustus 1987 startte, was dit deel van de cursus eigenlijk nog in ontwikkeling. Zelf volgde ik in die periode de instructeur II opleiding op het Opleidingscen-

trum voor Didactiek en Militair Leiderschap (OCDML) in Grave. Onder mijn medecursisten was ook een commandosergeant. Toen ik mij tijdens een maaltijd liet ontvallen dat wij als OCKMar onze cursisten de gevechtscursus wilden laten volgen, wist hij te melden dat er toevallig één week in oktober was vrijgekomen. Toen waren

de contacten tussen Apeldoorn en Roosendaal snel gelegd.

Het was het weekje wel

Er is één woord dat mij na al die jaren vooral is bijgebleven: respect. Het respect dat de commando-instructeurs achter de schermen hadden voor onze cursisten. Want ga er maar aan staan.

Kip slachten in Roosendaal

Cursisten die met hun hoofd en houding eigenlijk meer op Schiphol of bij een toekomstig (recherche)onderzoek zaten, moesten fysiek aan de bak en werden mentaal echt op de proef gesteld.

Hindernisbaan 'Arnhem' – zo genoemd ter herinnering aan twaalf Nederlandse commando's die in september 1944 deelnamen aan de 'Slag om Arnhem' – moest meerdere keren bedwongen worden en de behaalde tijd was nooit goed genoeg. Ook touwbaan 'Bloemendaal' was toch net iets hoger dan die in Ermelo. En tokkelen ging niet, zoals bij een eerdere oefening in Limburg vanaf een begroeide rotswand, maar vanaf de toren.

In mijn herinnering zat ook het weer niet echt mee voor onze cursisten. En ondertussen werd de aanstaand leiders door de instructeur van dienst zoveel mogelijk onder druk gezet. Of het nu ging om hun kwaliteiten als leider, als vakman of over hun personeuseigenschappen, richting cursisten deugde er natuurlijk niets van. Wij als observerende instructeurs mochten later de complimenten over de desbetreffende cursist wel degelijk in ontvangst nemen en konden die vergelijken met de observaties die wij in de maanden ervoor hadden verzameld. Het mag echt gezegd: de commando's hadden volop respect voor de wijze waarop onze cursisten met de beproevingen omgingen.

Kip slachten

In die ene beschikbare week kwamen alle elementen van de gevechtscursus versneld voorbij: na de inspanningen op baan Arnhem en na de lessen hinderlaag, overval en schuilbivak kwam het slachten van de kip. Eerst een demonstratie en daarna werd per drie cursisten een kip geslacht. Op de Engelbrecht van Nassaukazerne moesten uiteraard touw- en hindernisbanen in alle mogelijke vormen en hoogten bedwongen worden, waarna werd toegewerkt naar de eindoefening: de exfiltratie.

Tijdens vooral nachtelijke verplaatsingen werd uiteraard het eten tijdens een overval verkregen, moest een hinderlaag worden gelegd en kwamen ook de boten op de Vaarschool tevoorschijn; 42 kilometer roeien heb ik in mijn aantekeningen staan. Het respect voor onze cursisten groeide bij de commando's, maar ook bij ons als instructeurs. Zeker toen tijdens de afsluitende

mars er 'natuurlijk' een gewonde viel die verder nog enkele kilometers per geïmproviseerde brancard vervoerd moest worden. De door de leiding van School KMar in Apeldoorn gestelde doelen waren gehaald.

Afscheid of toch niet...

Op het eindpunt van de route volgden enkele welgemeende complimenten van de cursusleiding, waarna het cursusteam ook nog een KMar-aandenken kreeg. Nee, dat was geen proces-verbaal. Met het voorrijden van de bussen leek de terugreis naar Apeldoorn in zicht, maar het team had nog een laatste verrassing in hun groene baret verborgen: we gingen terug naar de Vaarschool waar de cursisten even in waan werden gelaten dat er opnieuw gevaren moest worden. Ze kregen echter een keus: varen ... of een afsluitende barbecue, inclusief een meer dan verdiend biertje. Eén keer raden waarvoor werd gekozen.

Zij slapen zo lekker

In de stad A, maar vooral in de omstreken daarvan kwamen een twintigtal jaren geleden herhaalde inbraken voor. Bijna geen nacht ging voorbij of iemand had een ongewenst en onaangediend bezoek ontvangen. Dan was er in de stad ingebroken, dan weer in een naburig dorp en ook moesten afgelegen boerderijen het ontgelden. En nimmer een spoor van een inbreker of inbrekers. Toen deze calamiteit zowat een maand geduurd had en nog steeds geen enkel resultaat was bereikt met de opsporing van de misdadiger(s), besloot ik een algemene razzia te houden in vereniging met rijksveldwacht en gemeentepolitie.

Niet ver van de stad A bevond zich een uitgestrekt bos en het was opmerkelijk, dat alle inbraken plaats vonden rondom dit woud. Er bestond dus een grote kans, dat de misdadiger zich zou ophouden in dat bos en we besloten dit op een avond uit te kammen met een

groot aantal patrouilles en politiehonden.

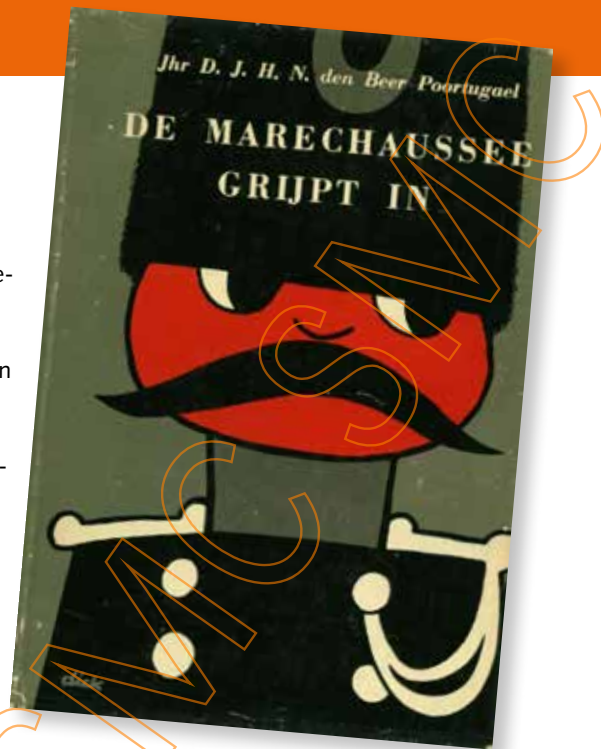
Het plan werd op papier gezet en besproken met de districtscommandant der Rijksveldwacht en enkele korpschefs der gemeentepolitie. Overeengekomen werd, dat ik de algemene leiding zou hebben en ik wees het dorp B aan als mijn hoofdkwartier, waar eventuele berichten zouden binnenkomen. Alle patrouilles kregen van de ondercommandanten hun opdracht en toen het goed donker was, werd op een afgesproken tijd met het uitkammen begonnen. Op meerdere punten zou het bos doorkruist worden, zowel in de richting Noord-Zuid als Oost-West. Een patrouille, die het bos doorkruist had, zou zich een 100 m zijwaarts verplaatsen en weer het bos ingaan. Er waren bij deze actie ongeveer 100 man ingeschakeld en wanneer

zes uur gezocht zou worden, kon er geen plekje in het bos zijn, dat niet bekeken was.

Konijnen op de weg

Toen het zoeken eenmaal begonnen was, hield ik in de auto met mijn wachtmeester-schrijver verbinding tussen de verschillende commandoposten en patrouilles, hier en daar wijzigingen brengend in de patrouillegang, waar dat nodig was. Zo nu en dan reed ik terug naar mijn hoofdkwartier. De weg daartoe liep langs een kanaal met een brede grasberm, waar blijkbaar duizenden konijnen hun avondmaal deden. Iedere rit langs het kanaal leverde vijf à zes konijnen op. Telkens probeerde ik de beestjes te ontwijken, maar meestal te vergeefs.

Ik zelf hou niet van konijn, vind de smaak dégoutant, maar m'n wachtmeester scheen er dol op te zijn. Ieder ogenblik was het "kapitein, we hebben er weer een" en dan was ik niet zo goed of zo kwaad of ik moest stoppen om het ongelukkige slachtoffer op te rapen en in de auto te leggen. Aan het einde van de actie had ik wel over de twintig dode konijnen in de wagen en bij de uitdeling zag ik allemaal vrolijke gezichten. Maar behalve konijnen hebben we die avond niets gevangen, althans geen inbrekers. Toch leverde de razzia dat succes op, dat de inbraken vanaf die nacht ophielden. De kerel moet toch lucht gekregen hebben van de jacht, die op hem gemaakt is en bang geworden zijn.

Snurkende fazanten

Wel bracht die nacht enkele aardige momenten. In het bos lag ondermeer de mooie villa van baron C een grootgrondbezitter en tevens een hartstochtelijk jager. Toen ik mij enige ogenblikken in de buurt van die villa ophield, voegde een jachtopziener zich bij me en we raakten aan het praten. Zo kwam het gesprek op fazanten en toen ik me herinnerde, dat ik jaren geleden eens fazanten had horen snurken, vroeg ik zijn oordeel daarover. "Zeker, kapitein, fazanten snurken, als ze slapen. Laten we even heel stil zijn, dan kunt u ze horen." En werkelijk hoorde ik nu het zacht zaghende geluid, dat wij met de onaesthetische naam van snurken betitelen.

Het kwam van hoog uit de bomen. Ik haalde m'n sterke toorts tevoorschijn en wilde eens zien, waar de beesten waren, maar de jachtopziener, die blijkbaar veel hart voor het wild van zijn heer had, legde een hand op m'n arm

en vroeg vriendelijk: "Och, doet u dat niet kapitein, zij slapen zo lekker."

Tegen het einde van de actie werd op verschillende punten verzameld en een gedeelte kwam bij elkaar bij een grote, eenzame boerderij aan de rand van het bos. De maan was opgekomen en overgoot het terrein met een zacht, wazig licht. Nu heb ik nog niet vermeld, dat allen gekleed waren in bedekte tenue, zoals dat heette. De mannen hadden hun uniformen aan, maar om niet te veel in de gaten te lopen, hadden zij daarover een burgeroverjas, terwijl zij gedekt waren met een burgerpet of hoed.

Boer in de aanval

Ik bevond me bij die groep bij de boerderij. Pour acquit de conscience [om het geweten gerust te stellen, red.] werden van die boerderij de schuren nog eens grondig geïnspecteerd. Plotseeling begon een waakhond, die zich

lang stil had gehouden, woedend te blaffen en enige ogenblikken daarna kwam uit de boerderij de boer gestormd, in zijn hemd en onderbroek met een riek in z'n handen. Onvervaard maakte hij een aanval op de ongeveer dertig verzamelde mannen, die hij blijkbaar voor rovers hield.

Het was een vreemd schouwspel in het vage licht van de maan. Zeker had hij ongelukken gemaakt, als de marechaussees hun jassen niet hadden opengegooid en de boer zien kon, dat hij met politie, in plaats van met geboefte te doen had. Maar ik had respect voor het lef en de durf van die boer, die midden in de nacht dertig man te lijf ging met een mestvork.

Oorspronkelijke tekst uit: 'De Marechaussee grijpt in' (1954) door jhr. D.J.H.N den Beer Poortugael

Overleden

Dhr. D.E. van Amerongen

Geboren 16-8-1927
Overleden 11-1-2025
Ber

Dhr. H.J.A. Coppens

Geboren 1-8-1943
Overleden: datum onbekend
Ber

Dhr. R.A. Groenendijk

Geboren 23-10-1951
Overleden 11-3-2025
Dpl 71-3

Dhr. H.H.G. Hofstee

Geboren 29-3-1937
Overleden 3-2-2025
Dpl 57-6

Dhr. TH.H. Holthuysen

Geboren 25-6-1939
Overleden 29-1-2025
Dpl 58-6

Dhr. H.P. van Kasteel

Geboren 8-8-1927
Overleden 15-4-2024
Ber; 6 DMC
Ned. Indië: St MP V; 2 MP V

Dhr. L.M. Kruik

Geboren 12-7-1934
Overleden 13-2-2024
Ber 53-3

Dhr. H. Kruiswijk

Geboren 30-7-1936
Overleden 24-3-2025
Ber 55-1

Dhr. J. Quartel

Geboren 28-12-1933
Overleden 6-3-2025
Dpl 53-4

Dhr. J.H. Röttjers

Geboren 3-5-1934
Overleden 14-11-2024
Dpl 54-2

Dhr. E. Schaverbeke

Geboren 5-10-1926
Overleden 20-2-2025
Ber

Dhr. R. Sietsma

Geboren 20-9-1932
Overleden 23-1-2025
Ber 52-2

Dhr. J.G. Snoek

Geboren 22-5-1937
Overleden 4-3-2025
Dpl 56-4

Dhr. H.J. Stapelvoort

Geboren 6-7-1942
Overleden 1-12-2024
Dpl 61-5

Dhr. H. Stuut

Geboren 31-1-1934
Overleden 16-3-2025
Ber 53-3

Dhr. C.J.A. van Veen

Geboren 25-12-1946
Overleden 27-2-2025
Dpl 67-6

Dhr. W.Th.R. Wiendels

Geboren 23-1-1935
Overleden 27-1-2025
Dpl 55-4

Bestuur en redactie van Stichting Marechaussee Contact betuigen de nabestaanden hun medeleven en wensen hen sterkte toe.

Nieuwe SMC'ers

Dhr. H.A. Alberts
Ber 65-5

Dhr. H. Alberts
Ber 65-5

Dhr. G.J. Baas
Ber 71-2

Dhr. P. Bervoets
Ber 65-5

Dhr. W. Blaauwbroek
Ber 81-3

Dhr. G.C. Bosma
Ber 65-5

Dhr. L. Cramer
Dpl 80-6

Dhr. N.R.C. Driessen
Dpl 67-3

Dhr. H. Drijer
Ber 73-6

Dhr. H. Dijkhuis
Ber 67-5

Dhr. G.J.M. Grunder
Ber 65-2

Dhr. C.W.G.J. van Haaren
Ber 85-5

Dhr. H. Hilverink
Ber 65-5

Dhr. T.J.G. Hoiting
Ber 65-5

Dhr. J. Jansen
Ber 65-5

Dhr. S. Koordes
Ber 06-5

Dhr. D.F. Leive
Ber 65-5

Dhr. A.G. Maas
Ber 72-2

Dhr. P.R. Makkenze
Ber 65-5

Mevr. C.G. Mantel
Ber 84-5

Dhr. J.C.A. van Mourik
Ber 65-5

Dhr. A.S. Muis
Ber 76-4

Dhr. G. Oostdijck
Ber 74-1

Dhr. G.J. Otter
Ber 74-1

Dhr. A. Peek
Ber 80-2

Dhr. G.H.P. Postma
Burgerambtenaar Kmar

Dhr. J. van Pijkeren
Ber 95-10

Dhr. L. de Ridder
Ber 81-2

Dhr. J.G. Rikkert
Ber 77-5

Dhr. C.J.M. Rokven
Ber 74-5

Dhr. R.G. Rooijackers
Ber 09-11

Dhr. G.M.P. Rosens
Ber 68-2

Dhr. A. de Rijcke
Ber 85-4

Dhr. A.J.W. Schaatsenberg
Dpl 92-8

Dhr. J.H.M. Senger
Ber 74-4

Dhr. P.J.J.M. Smetsers
Dpl 69-4

Dhr. H.C. van Son
Dpl 79-5

Dhr. E. Spoelman
Ber 61-4

Dhr. P.H.G.J. Stevelink
Ber 80-6

Dhr. F. Tebbens
Ber 65-5

Dhr. D.J. Tergouw
Ber 73-4

Dhr. L.W. Tukkers
Ber 76-1

Dhr. J. Veijer
Ber 81-3

Dhr. R. Verschoor
Ber 78-5

Dhr. G.J. Wassink
Ber 72-3

Dhr. A.J. Wijksma
Ber 65-6

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2300 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099 | alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Gerrit Sels
0299-471242 / 06-22444926
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Purmerend (BIC: INGBNL2A)

Administratie

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
beginstigersadministratie@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen)

Reüniecommissie

Gerrit Reloe
06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806 | veteranen@marechausseecontact.nl

Regiobijeenkomsten

Bert van Horen
06-47776806 | regiobijeenkomsten@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijnsondersteuning/ veteranenondersteuning

Peter Klijn
06-53746545 | plijklijn@gmail.com

Promotie & werving

Loek Ruppert
06-28688859 | werving@marechausseecontact.nl

Redactie tijdschrift Marechaussee Contact

Henk Rijke
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Nederlands Veteraneninstituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2300 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten). Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

Nuldlijnsondersteuning

Het 'nationaal Veteranen Platform', de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Nederlands Veteraneninstituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstsachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Stichting Marechaussee Contact

voor en door
(oud-)marechaussees

Voor iedereen
die op de hoogte
wil blijven van het
heden en verleden
van de Koninklijke
Marechaussee.

Word SMC'er
voor slechts
15 euro per jaar.
Je bent van
harte welkom!

www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code

